

Vesthimmerlands Museumsforening

På vej til Ettrup jættestue

Leder

Velkommen til Stenaldercentret i Ertebølle

Det er nu officielt, at Vesthimmerlands Museum overtager det overordnede ansvar på Stenaldercentret i Ertebølle. Det er med stor glæde, vi kan byde varmt velkommen til et nyt "familiemedlem", nemlig Støtteforeningen for Stenaldercentret.

"Vore" steder er jo ret forskellige; men heldigvis skal vi dele alle de gode folk på Vesthimmerlands Museum – så baglandet er i orden!

Lad os støtte, inspirere og hjælpe hinanden så godt vi kan.

Broder udpeget til Kulturstyrelsens strategiske panel på museumsområdet

Tillykke til Broder – det er en meget stor anerkendelse. Udpegningen står kulturministeren bag; men det er kolleger fra landets øvrige museer, der har stemt Broder ind på pladsen som formand for Museumsudvalget for kulturhistorie. Vi kan også konstatere, at de mindre- og mellemstore museer er rigtigt flot repræsenteret. Det lover godt for fremtiden i den danske museumsverden, ikke mindst med de mange dygtige og engagerede mennesker, der kommer derfra, hvor de progressive ideer undfanges, dvs. uden for centralorganisationen og elfenbenstårnene. Sammenslutningen af danske museumsforeninger er også repræsenteret i panelet ved formanden Jens Olufsen. Hermed har det folkelige bagland også fået en officiel stemme på højeste plan!

Kulturarvsbussen

En smule selvros skal der også til en gang imellem. Årets kulturarvsbus, den tredje i rækken, blev endnu en stor succes og denne gang med en næsten helt fyldt bus. Broder og Bjarne var i topform og vi kom vidt

omkring. Vi så og hørte om spændende udgravninger, den godt gemte - og nærmest glemte - jættestue ved Ettrup (se for siden), besøgte Strandby kirke, fik lækker frokost i Ertebølle og fik rigtig dejlig afslutning med besøget på Kjeldal Mølle. Turen strakte sig fra det sydligste til det nordligste i kommunen. Turen har allerede været omtalt flere steder, så ikke mere her.

Hardy Jensen

Formand

Åbningstider

1. maj - 31. august:
dagligt kl. 11-17
mandage lukket

1. september - 30. april:
dagligt kl. 13-17
mandage lukket

Øvrige besøg efter forudgående aftale med museet.

Lukket 24.-25. og 31. december samt 1. januar

Kontortid:

Mandag - torsdag: kl. 9.00 - 16.00

Fredag: kl. 9.00 - 13.00

Tlf.: 98 62 35 77

mail: mail@vmus.dk

www.vesthimmerlandsmuseum.dk

www.kulturarvstjenesten.dk

Fra museets arbejdsmark

Tempus fugit: Som tiden iler! Der er allerede gået mere end syv måneder af det nye år. Syv travle måneder på Vesthimmerlands Museum med mange projekter og nye, spændende idéer. Ved fælles løft lykkedes det at køre store projekter såsom Skagerrak 4, Kulturarvstjenesten, magasinflytning, omstrukturering af museets edb og udvikling af samarbejdet mellem skole og museum. Opgaverne har fyldt meget i hverdagen og givet mange udfordringer, men har til gengæld også givet rigtig gode resultater. Oveni denne usædvanlige travlhed kom et yderligere storprojekt:

Ved byrådsbeslutning den 20. juni blev driften af Stenaldercenter Ertebølle lagt i hænderne på Vesthimmerlands Museum. Heldigvis var vi forberedt, og det lykkedes på rekordtid at få centret klargjort til åbning den 29. juni. En fyldig arrangementskalender blev udsendt få dage senere. Selvom der er tale om nøddrift, så er centret kommet særdeles godt fra start. Mange gode kræfter ydede en fantastisk arbejdsindsats, ikke mindst Stenaldercentrets støtteforening, der allerede i foråret havde lagt meget energi i oprydning og klargøring af stedet. Det er derfor på sin rette plads at takke foreningen for den store indsats og det enorme løft, der er med til at bane vejen for stenaldercentrets nye fremtid. I løbet af sommer og efterår 2013 vil vi høste erfaringer med stedets drift og formidling med henblik på bygninger, udendørsarealer og nære omgivelser. Erfaringerne opsamles og evalueres i efteråret, og resultaterne vil indgå i det videre udviklingsarbejde. En proces, som vi glæder os til at påbegynde.

Mere i det skjulte, og alligevel meget synligt for medarbejdere og gæster, er der pågået væsentlige fornyelser på edb-siden: En ny serverløsning, trådløst netværk på hele

museet, arbejdet med en ny mappestruktur, nye hjemmesider og digitale for midlingskort.

Om ikke længe foreligger første udkast til museets nye mobilapp, som p.t. er ved at blive sat op. Museumsappen er en del af et fælles formidlingsprojekt på de nordjyske museer i regi af Kulturarv Nord. Med den rette mobiltelefon vil denne app kunne bruges som guide til steder, personhistorier og fortællinger i Kulturarvstjenestens regi.

I juli udkom en bearbejdet og udvidet udgave af museets populære kørselv-guide til oplevelser og steder i Vesthimmerland. Denne guide fortæller om 26 lokaliteter i Vesthimmerland og giver dermed inspiration til selv at tage på opdagelse i Vesthimmerlands kulturarv. Lokaliteternes placering er angivet med gps-punkter og markeret på kort, så det burde være en smal sag for alle med et køretøj at finde frem til stederne.

Foran os ligger et efterår, hvor flere projekter vil blive afsluttet og nye påbegyndt. Flere projekter har været så succesfulde, at det ville være en stor gevinst for Vesthimmerland, hvis de kunne gøres mere permanente. Det gælder f.eks. ansættelsen af vores museumsunderviser, hvor projektperioden udløber med udgangen af året. Således bliver det en meget stor udfordring i den nære fremtid at finde de rigtige økonomiske løsninger. Det gælder også for arkæologien.

Her har vi fået lov til at beholde det arkæologiske ansvar, men skal til gengæld leve op til store krav især inden for forskning og formidling. I foråret rykkede museet op i ligaen af de nu kun 27 statsanerkendte museer i landet med ansvar for arkæologi og nyere tids kulturhistorie. Dermed har Vesthimmerland fået en spiller på kulturarvsområdet, der agerer i forreste linje. Det giver mere faglighed, synlighed og udviklingsperspektiver både på natio-

nalt og internationalt niveau til gavn for Vesthimmerland.

Disse udfordringer har vi ikke mulighed for at løse alene!

Her er der brug for støtte og hjælp.

Ved fælles anstrengelse er det i de seneste år lykkedes at løfte museet til en moderne kulturarvsinstitution, der formår at tage hånd om sine opgaver og ansvarsområder. Nu bliver opgaven at sikre, at de gode resultater også kan fastholdes i Vesthimmerland.

Broder Berg
Museumsleder

Skagerrak 4

Det arkæologiske projekt Skagerrak 4 afsluttedes i felten med udgangen af uge 27. Det er et projekt, der har optaget museets arkæologer i hen ved to år. Det har været to travle år med en række udgravninger, hvoraf flere er omtalt i tidligere numre af bladet, 2012, 2 og 2013, 1.

Den sidste udgravning var en større gravplads syd for Vestrup. Gravpladsen dateres til yngre stenalder og er anlagt i perioden 3100 f.Kr. til 2800 f.Kr. Gravene er af typen stendyngegrave. Som det fremgår af navnet, var de ved anlæggelsen dækket af et op til 40 cm tykt ”tæppe” af mindre sten. Mange års pløjning har dog i de fleste tilfælde helt fjernet ”stentæpperne”, så kun nedgravningerne er bevaret.

Stendyngegrave strækker sig som lange ”vogntog” gennem landskabet. I Vestrup kan ”vogntog” følges over en strækning på hen ved 700 m. Registreringer af lignende gravanlæg, foretaget i 1950’erne syd for Lerkenfeld Å, indikerer, at vogntoget fortsætter mod syd. Gravene ligger ikke i en ubrudt række, men i to grupper af seks gravanlæg med stor afstand mellem de to grupper.

Det enkelte gravanlæg udgøres af en ”vogn” trukket af et ”okseforspand”.

I vogndelen, hvor afdøde formodes at være gravlagt, kan arkæologerne være heldige at finde gravgaver i form af fine økser og mejslers. Foran nedgravningen til vognen ses to dybere nedgravninger, hvor to okser, der udgør forspandet har været gravet ned.

Fund af oksetænder og i enkelte tilfælde knogler fra okse bevidner, at der rent faktisk har været begravet to okser. I vogndelen, hvor liget formodes at være gravlagt, er det derimod hidtil ikke lykkedes at fremskaffe klare beviser for, at der rent faktisk har været begravet et menneske. Det har affødt et samarbejde med Center for Geo-Genetik ved Københavns Universitet (<http://geogenetik.ku.dk/>). Forskere vil forsøge at trække DNA ud fra jorden i stendyngegravene og ad den vej påvise, om der har været begravet mennesker i gravene og om muligt at kortlægge stenaldermenneskets DNA.

Vogntog af stendyngegrave. I front til højre ses to stenfylde nedgravninger, oksebegravelser, der ”trækker” den bagved liggende vogn, bevaret som en firkantet struktur i undergrunden. I den mørke jord bag anlægget skimtes fem lignende grave.

Gravtypen er ganske speciel og er samtidig med de første fund af hjul fra de danske moser. Forestillingen om den dødes rejse fra én verden til en anden har tilsyneladende også fyldt i stenaldermandens bevidsthed.

Udtag af jordprøver til brug for DNA analyse.

Status over museumsundervisningen

Museets undervisningstjeneste er et formidlingstilbud primært rettet mod Vest-

Besøgstal i undervisningstjenestens regi:

År	Samlet antal	Antal børn	Antal voksne	Gys og gru	Forløb inde	Forløb på skoler	Forløb i alt
2011*	1281	915	176	190	42	4	46
2012	4233	3461	460	312	116	32	148
2013**		1375	554		34	27	
2013***	4500	3550	600	350	120	50	170
I alt	10.014	7.926	1.236	552	278	86	364

* 2011: Gælder for perioden 1/10-31/12

** 2013: Er gennemførte forløb+ forudbestillinger indtil juli 2013

*** 2013: Er et forsigtigt skøn

Samlet tal 2011- juni 2013 = 7.391. Hertil skal lægges sommerferiegæster i formidlingen på Stenaldercentret i Ertebølle, undervisning i efterår, ”Gys og gru 2013”, ”Nissejagt 2013” i alt anslået ca. 11.000 på 27 mdr.

Skagerrak 4 projektet har givet arkæologerne en sjælden chance for at få en bedre forståelse af Vesthimmerland, som det så ud i oldtiden, og et langt klarere billede af, hvad de kan forvente at finde i andre områder af kommunen, hvor der endnu aldrig er foretaget nogen form for arkæologiske undersøgelser.

Sine Toft Jensen
Arkæolog

Medlemsbladet på e-mail:

Har du lyst til at modtage dette blad på e-mail, så send en mail til

sonja.k.marcussen@gmail.com

Det sparer både papir og porto

himmerlands yngre publikum i børnehaverne, skolerne og ungdomsuddannelserne. Formidlingen er ment som et supplement til undervisningen ude i institutionerne. Tabellen herunder indikerer en stigende interesse for de tilbud, museet udbyder:

De besøgende:

Gennem 2011-2013 har der været formidling i samarbejde med 15 folkeskoler fra Vesthimmerlands Kommune, 15 af kommunens børnehaver, 3 friskoler og 3 ungdomsuddannelsesinstitutioner. Museet har også deltaget i samarbejde med 4 skoler fra nabokommunerne: Aalborg, Jammerbugt og Rebild.

Formidlingen:

I 2012-13 blev der udviklet 18 nye undervisningsforløb, der er tilgængelige på museets hjemmeside. Herudover blev der udviklet 14 særforløb i samarbejde med de enkelte skoler. Disse har ofte været over flere dage, hvor hovedparten af formidlingen fandt sted ude på den lokale skole.

Eksempler på emnerne i særforløb:

”**Jernalder**” 4.a på Aalestrup Skole, 1 besøg på museet og 4 x 2 lektioner på skolen.

”**Tid**” Heldagsklassen på Aalestrup Skole, 1 besøg på museet og 4 x 2 lektioner på skolen.

”**Ringborgenes matematik**” Intraface-projekt i samarbejde med Aars Gymnasium og 1.g. Projektet blev gennemført i uge 11 2012, ca. 15 lektioner.

”**Gundestrupkarret-stangdukketeater**” i samarbejde med 3.a + 3.b på Østermarkskolen, Aars. Projektet blev gennemført i ugerne 11-13, i alt 20 lektioner.

”**Vikingetid**” i Vester Hornum Børnehave, skemasat til uge 20. 4 x 3 lektioner.

”**Danmark for 100 år siden**” Emneuge for hele Vilsted Friskole 3 x 3 lektioner.

”**Intro-forløb**” i AKT-klasse på Farsø Skole i 2 x 4 lektioner.

”**Stenalderforløb**” i 3. klasse på Farsø Skole på 5 x 3 lektioner.

”**Tro gennem tiden**” forløb i AKT-klasse på Aalestrup Skole 5 x 2 lektioner.

”**Projekt om Grønland**”, 3 stk. 4. klasser på Østermarkskolen, Aars, 2 x 2 lektioner + 2 dage med spørgetimer på museet.

”**Middelalderen**” 2 x 2 lektioners forløb i 5. klasse på Aalestrup Skole.

Dateringsmetoder, 5. klasse Aalestrup

Skole.

”**Danmarks oldtid**” Historie-forløb for AKT-klasse på Aars Skole i foråret 2013 med besøg på klassen, i Giver – og Ettrup Jættestue, oldtidsmadlavning, bueskydning m.m. 5 x 2 lektioner.

”**Oldtidsmad**” i indskolingen på Løgstør Skole: Museet deltager i Løgstør Skoles rammeuge for indskolingen 5 x 4 lektioner .

”Jernalderen i Vesthimmerland”

Udvikling af undervisningsforløb for børn med særlige behov. Arbejdet sker i samarbejde med Aars -, Ranum- og Farsø Skoler, min. 6 x 3 lektioner.

Nissejagt

Erfaringer:

Et forløb på museet varer typisk 2.5 klokke-timer eller ca. 3 undervisningslektioner. Et forløb på skolen tager typisk fra 60 min til hele formiddage. Der er dog tegn på, at skolerne har fået øjnene op for de muligheder, der byder sig, når vi engagerer os i emneuger, eller fordelene i vore som oftest gentagne besøg i klasserne.

Eleverne:

Er generelt meget interesserede i historiske områder og vil gerne lære.

De er meget lydhøre og motiverede

De er meget åbne.

”Almen viden” er på visse område ikke almen f.eks. - fremstilling af fløde eller

mursten.

De er glade for inddragelse af egne erfaringer.

De er meget entusiastiske for lokalhistorien og tager gerne ejerskab for museet

De er glade for hands on og levendegørelse.

Autencitet er vigtigt for eleverne, både fortælle- og genstandsmæssigt.

Deres praktisk manuelle færdigheder er MEGET svingende.

Eleverne er meget glade for bueskydning.

De er generelt begejstrede for samlingerne og hvor genstandene kommer fra
Eleverne reagerer fysisk på museets lokaler.

Eleverne er positive ambassadører.

Lærerne:

Flere lærere er ikke bosiddende i kommunen, og har derfor et mindre kendskab til lokalhistorien.

Transportøkonomi og –tid kan være et problem, derfor er formidling på skolerne en løsning.

Der udtrykkes tilfredshed med arrangementerne.

De er meget forsigtige med at komme frem med ønsker.

Lærerne har ofte et meget fast billede af, hvad et museum er og kan.

Første omvisningsbesøg medfører som oftest opfølgningsforløb hjemme på skolen.

Der er stor forskel på, hvordan lærerne bruger museet. Lærerne er glade for hands on og levendegørelse.

De er glade for de gratis forløb og for muligheden for at få formidling hjemme på skolen.

Specialklasselærerne har været meget tilbageholdende med at bruge museet, men dette er ændret, da de har opdaget, vi sagtens kan rumme deres elever.

Der er stigende interesse for forløb i

stenalderformidling og de lokale seværdigheder.

Elever i gang i undervisningslokalet

Både elever og lærere udtrykker glæde over museets tilbud og den fleksibilitet, der er i formidlingen, hvad angår emner. Det har vist sig ganske naturligt at samarbejde, ikke alene med kommunens skoler, børnehaver og ungdomsuddannelser, men også med de andre museer. Museet deltager i forskellige samarbejdsfora: er f.eks. igangsætter på samarbejdet mellem museerne i kommunen, deltager i Børnekulturelt Netværk, samarbejder med VHG i Intr-face og CFU (Center For Undervisningsmidler). Det synes naturligt på sigt at søge at udvikle museumsundervisningen i samarbejde med de små museer i nabokommunerne. De sidste to års virke har vist, at der både er interesse og vilje fra institutionernes side til at bruge Vesthimmerlands Museums undervisningstilbud helt ind i klasseværelserne! Besøgstallet indikerer et besøgstal pt. på ca. 5-6000 gæster i undervisningssammenhænge, der er fleksible, mobile og åbne over for kulturarvsformidling/undervisning på børnenes præmisser.

Kim Callesen

Museumsunderviser

Metaldetektor

Arkæologisk afdeling har i sommeren 2013 været i gang med at undersøge fundstedet for en keltisk pragtvogn. Finderen var Anders Holm Kristensen fra Skivum. Det har vist sig, at vognen har befundet sig i en spændende bebyggelse fra tiden omkring år 1.

Grunden til, at vogndelene blev fundet, er den stigende interesse for at gå med metal-detektor. Flere og flere indkøber det fintfø-lende instrument og begynder at gå på mar-kerne i håb om at finde danefæ og andre sjældne genstande.

I Nordjylland er detektorfolkene ofte orga-niseret i klubber eller foreninger. Således også Thy-Mors Detektorforening, som Vest-himmerlands Museum samarbejder med og-så i andre sammenhænge. Men i øjeblikket først og fremmest i Giver, hvor vognen blev fundet. Her har foreningen været med fra begyndelsen og har hjulpet, dels med at gå hele marken efter, dels når vi har rømmet jorden forsigtigt af med maskine. Det er der kommet rigtig mange metalfund ud af.

Men detektorfolket har også selv arbejde at passe, så de kan ikke stå til rådighed igen-nem hele sommeren.

Bjarne Henning Nielsen har derfor hen- vendt sig til Museets støtteforening, for at høre om de kunne hjælpe ham i en situati- on, hvor der var brug for en metal-detektor i det daglige.

Det kunne foreningen heldigvis og har ind- vilget i at skænke arkæologerne et af de bedste instrumenter, som findes på marke- det lige nu.

Detektoren er ganske enkelt i brug dagligt og der kommer stadig nye metalfund frem på pladsen, selvom det nu mest er simple jerngenstande og ikke de fine bronzer, som tidligere kom frem.

Under alle omstændigheder er Bjarne Hen- ning Nielsen utroligt glad for den fine do- nation.

”Den kan holde i mange år og bruges på mange kommende arkæologiske undersø- gelser”, siger han.

Kulturarvstjenesten

Kulturarvstjenesten Vesthimmerland har nu været i gang i fem måneder, og det har været en meget spændende opstart af det nye projekt på Vesthimmerlands Museum. Vi har haft en del besøgende i Informati- onscentret for Kulturarv, og vores hjem- meside samt Facebook siden har også af- født en hel del henvendelser med spørgs- mål om kulturarv i alle dens afskygninger.

På vej til foredrag om Ranum Statsseminarium

Kulturarvstjenestens vigtigste opgave er at inddrage borgerne i Vesthimmerland i mu- seets arbejde med kulturarven i området. Det gør vi på mange forskellige måder, blandt andet ved en løbende kontakt med borgerforeningerne i kommunens sogne. Hver måned besøger Kulturarvstjenesten et eller to sogne og får lavet en dokumen- tation af sognet, som det fremstår i 2013. Med dette kan sognene sammenlignes med sognebeskrivelserne fra Trap Dan- mark, og en udvikling fra 1800-tallet til i dag kan beskrives. Derudover indsamles der billeder og historier, som løbende pub- liceres på skærmen i Informationscentret på museet.

Én af de helt store publikumssucceser er arrangementerne, som Kulturarvstjenesten afholder i samarbejde med borgerforenin- gerne og andre interessenter.

I løbet af foråret og sommeren er der blevet afholdt flere byvandring, blandt andet i Gatten, Ranum og Vesterbølle. Ved byvandringerne er det lokale personer med stor lokalhistorisk viden, der viser byen frem, og det medfører altid en livlig diskussion, hvor mange minder og historier kommer på banen.

Besøg på Tolshøj 4 i Vesterbølle

Den arkæologiske afdeling på Vesthimmerlands Museum har arrangeret omvisninger på fundstedet for Gundestrupkedlen og fortidsmindet Myrhøj, som er én af de mest spektakulære seværdigheder i ansvarsområdet. Derudover blev der afholdt en åben udgravning ved Vestrup, hvor der er blevet fundet 5000 år gamle stendyngegrave. Kulturarvstjenesten har desuden igangsat en stor turné, hvor museumsleder Broder Berg i samarbejde med de lokale præster vil vise samtlige sognekirker i Vesthimmerland frem for interesserede. Turnéen strækker sig over to år og bliver sammen med alle de andre arrangementer løbende annonceret på www.kulturarvstjenesten.dk og på kultur-arvstjenestens Facebook side.

Kim Ørsted Iversen
Museumsinspektør

Oplysninger om museets virke og arrangementer kan ses på:

www.vesthimmerlandsmuseum.dk

og i museets elektroniske nyhedsbrev, som du kan tilmelde dig (an@vmus.dk), hvis ikke du allerede får det.

Udstillinger

Vesthimmerlands Museum

Vesthimmerlands Kunstforenings Efterårsudstilling

13. oktober - 16. nov. 2013

Fernisering

Søndag d. 13. oktober kl. 14

Fri entre til ferniseringen

Udstillingen omfatter:

Maleri • Stensulptur • Keramik • Glaskunst

Følgende 13 kunstnere udstiller:

Anna Grethe Aaen, Mariager
Nadja Berg, København
Anne-Mette Jørgensen, Skødstrup
Kirsten Terp, Farum
Hans Tyrrestrup, Varde
Poul Christensen, Brovst
Ulla Becker, Skagen
Mette Rix, Løgstør
Karen T. Christensen, Fredericia
Hanne Stigel, Skive
Susanne Aaes, Ikast
Erik Smed, Lemvig
Gary Cain, Kolind

Udstillingen slutter lørdag d. 16. november

Alle er velkomne.

23. november 2013 - 1. februar 2014

De uheldige korstogshelte

Himmerlands Kunstmuseum

23.-august - 8. oktober 2013

”Portal” ved Jonas Hvid Søndergaard

Fernisering fredag d. 23. august 2013

kl. 15.00 - 17.00

Velkomst ved Else Kragh.

Kunstneren vil være til stede ved ferniseringen, og der vil være et mindre traktament.

Se omtale i blad nr. 1.

Museets og Museumsforeningens efterårsarrangementer

Invitation til indvielse af informationsskilte i Ertebølle

Kulturstyrelsens projekt Danmarks Oldtid i Landskabet har lavet nye informationsskilte i Ertebølle om Ertebøllekulturen og den berømte køkkenmødding. Indvielsen er onsdag den 28. august kl. 15 med åbningstaler ved borgmester Knud Kristensen og projektleder i Kulturstyrelsen Marianne Rasmussen Lindegaard. Efterfølgende inviteres til Stenaldercentret, hvor der serveres smagsprøver på stenaldermad. Mødestedet er parkeringspladsen ved landskabsudstillingen i Ertebølle. Skilteprojektet er støttet af A.P. Møller Fonden og realiseret i samarbejde med Kulturstyrelsen og Vesthimmerlands Kommune.

Ertebølle indgår i rækken af de seks lokaliteter og fortidsminder i Vesthimmerland, der er udpeget af Kulturstyrelsen til at være blandt de 100 mest fremtrædende fortidsminder i landet.

Frivillighedsdagen

Lørdag den 28. september

Dr. Ingrid Hallerne i Farsø kl. 10 – 15.

Frivilligmarkedet vil blive en markedsplads for alle typer af aktører i Vesthimmerlands Kommune, der udfører frivilligt arbejde uden kommerciel eller agiterende karakter. Frivilligmarkedet skal bidrage til at vise mangfoldigheden af den store indsats, der udføres af frivillige i hele kommunen og tilskynde endnu flere af kommunens borgere til at indgå i det frivillige arbejde.

Entre: gratis

Husk at sætte kryds i kalenderen og se i øvrigt nærmere omtale i lokalaviserne og nyhedsbrevet.

Mjødsmagning/-bedømmelse

Søndag den 29. september, Mikkelsaften, kl. 19.00 i caféen på Vesthimmerlands Museum.

Igen i år bliver der mulighed for at få din mjød bedømt, og hvis du endnu ikke har lavet mjød, så kom og smag og bedøm de andres mjød. Så kan du måske få nogle gode ideer/opskrifter til din egen mjød.

Mikkelsaften er ærkeenglen Michaels fest. Den fejres efter gammel Vikingetradition med mjød og kommenskringler, så man kan få tømt mjødkarrene til en frisk brygning. Vi holder den gamle tradition i hævd. Bagefter serveres der kaffe og honningkage.

Entré for medlemmer af Vesthimmerlands Biavlerforening og Museumsforeningen 20 kr. For ikke-medlemmer 30 kr.

Præmie til den bedste mjød.

Tilmelding senest den 26. september (af hensyn til bagværk og mjød) til:
Sonja Marcussen, tlf: 2967 6324
[e-mail: sonja.k.marcussen@gmail.com](mailto:sonja.k.marcussen@gmail.com)

Fra fiber til surcot – tekstiler og dragter i middelalderen

Mandag den 30. september kl. 19.30

Som tidligere år læner vi os lidt op ad temaet fra Middelalderdage på Vitskøl Kloster, der afholdes den første weekend i skolernes efterårsferie. I år er temaet ”Tøj og mode i middelalderen”, og vi har formået at få **Kathrine Brandstrup fra Kalundborg Museum** til Aars for at fortælle, hvordan middelalderfolket gik klædt, og hvordan tøjet blev fremstillet. Man behøver ikke være tekstilkyndig eller specielt interesseret for at følge med, idet Kathrine også har de kulturhistoriske dimensioner med hele vejen.

Kathrine kalder sig tekstilarkæolog og er uddannet i middelalderarkæologi såvel i Aarhus som i Borås (S).

Foredraget er arrangeret i samarbejde

med Middelalderdage på Vitskøl Kloster og Vesthimmerlands Folkeuniversitet.

**Entre: 60 kr. for medlemmer af Museumsforeningen og Middelalderdage
75 kr. for ikke medlemmer.**

Gys og gru

Vi afholder Gys og gru, **torsdag i efterårsferien den 17. oktober.**

Vi søger medhjælpere og deltagere til arrangementet. Hvis man har tid og lyst til at deltage, kan man henvende sig til:

Kim Callesen

Museumsunderviser

undervisning@vmus.dk

Mobil tlf.nr 41628202

**”Kun god er Gud. Indre Mission og vækkelserne i Nord- og Vestjylland.”
Torsdag den 31. oktober kl. 19.30**

Indre Mission opstod i en bølge af gudelige vækkelser i 1800-tallet og kom i en lang årrække til at stå stærkt i store dele af landet, ikke mindst i Nord- og Vestjylland. Da bevægelsen var på sit højeste, havde den både stor religiøs og politisk indflydelse i mange lokalsamfund. Med udgangspunkt i et aktuelt forskningsprojekt vil **museumsinspektør Michael Riber Jørgensen fra Museet for Thy og Vester Hanherred** gennemgå hovedtræk i Indre Missions opståen og udvikling fra grundlæggelsen for 150 år siden til i dag.

Foredraget er arrangeret i samarbejde med Indre Mission i Aars og Vesthimmerlands Folkeuniversitet.

**Entre: 60 kr. for medlemmer af Museumsforeningen og Indre Mission
75 kr. for ikke medlemmer.**

Udgivelse af årbog 2013

Sæt kryds i kalenderen den **23. november**, hvor Vesthimmerlands Museums årbog traditionen tro udkommer sammen med de lokalhistoriske arkivers årsskrift.

Bogudgivelserne er undtagelsesvis lagt på

en lørdag og kombineres med åbningen af en mindre særudstilling med den lovende titel **”De uheldige korstogshelte”**.

Samtidig er det lige præcis dagen for opstart af museets juleaktiviteter for børn og barnlige sjæle.

Kulturarvstjenesten

Torsdag den 5. december kl. 19.30

Kulturarvsvejlederne fortæller om og viser, hvad de har indsamlet i løbet af sommeren og efteråret.

Kom og hør nogle af de gode historier og se, hvor meget der efterhånden er kommet på kortet.

Entre for medlemmer 20 kr.

Ikke medlemmer 30 kr.

Hvor intet andet er nævnt, serveres der kaffe og småkager til arrangementet.

NB! NB!!!!

Vi søger materialer til Stenaldercentret: skind fra rådyr, kronhjort m. m. Skindene må gerne være ugarvede og evt. frosset ned.

Vi søger diverse hornmaterialer, knogler, lindebast, flettepil og kranier fra danske dyr.

Henvendelse til Kim Callesen

Book en rundvisning på museet!

Brug museet til oplevelser sammen med dine arbejdskolleger, venner eller foreningskammerater og bestil en rundvisning ved museumsleder, Broder Berg, eller museumsinspektør, Bjarne Henning Nielsen.

Besøget kan rundes af med et lettere traktament i museumscaféen.

Ring for nærmere oplysninger.

Vesthimmerlands Museum

Tlf.: 98 62 35 77

www.vesthimmerlandsmuseum.dk

Stenaldercenteret Ertebølle

Efter flere års usikkerhed om Stenaldercentret i Ertebølles fremtid lykkedes det endelig.

Stenaldercentret opstår i en ny skikkelse under Vesthimmerlands Museum.

Vejen hertil har været hård og fyldt med forhindringer af al mulig karakter: Driftsmæssige problemer, utøj i skind, store økonomiske problemer, trusler om konkurs, op- og nedture i den kommunale velvilje, ingen ordinær drift og ikke åbent for publikum i de seneste 3 år.

Ihærdig indsats fra Støtteforeningens ”gamle” kæmper og skiftende bestyrelsesmedlemmer har, sammen med en ambitiøs og visionær plan fra Vesthimmerlands Museum, været afgørende for den beslutning, som Vesthimmerlands Kommune traf torsdag den 20. juni om reetablering af Stenaldercentret.

Denne gode beslutning satte gang i forberedelserne til en ”nøddrifts-sæson”, som skulle starte allerede den følgende lørdag den 29. juni – og det gjorde den.

Åbning med gratis adgang og en symbolsk flaghejsning af museumsleder Broder Berg og borgmester Knud Kristensen.

Flaghejsningen på åbningsdagen

Siden har der været et dagligt program, hvor bl.a. Støtteforeningens gamle kontakter blev hidkaldt.

Norske Stein Dale med familie underholdt og underviste iklædt stenalderklædning, Solvejg Hansen og Lillith tilberedte kronhjort i stengrube, flettede brændenælder til tov og rigtig mange andre stenalderrelaterede aktiviteter - og i et pragtfuldt vejr. Vesthimmerlands Museum bidrog med skindforarbejdning, bueskydning, guidede ture i centrets periferi, herunder finde-

det af køkkenmøddingen.

I disse dage underviser norske Morten Kutschera i flinthugning og fremstilling af pile med bl.a. beg udvundet af birkebark.

Støtteforeningen har forsøgt at forbedre medlemsplejen med udsendelse af nyhedsbreve, nyetablering af egen hjemmeside (<http://www.stenaldercenteret.dk>) og i størst muligt omfang forsøgt at holde medlemmerne passende orienteret om centrets situation og aktiviteter.

Dette har da også medført et stærkt stigende medlemstal, som foreningens bestyrelse naturligvis fortsat vil pleje optimalt.

Blandt andet vil det være naturligt at etablere et tættere samarbejde med Vesthimmerlands Museumsforeningen, herunder vidensdeling og fælles arrangementer. Det er en meget glad og tilfreds bestyrelse for Støtteforeningen, som onsdag d. 28. juni sammen med Vesthimmerlands Museum, borgmester Knud Kristensen og

projektleder i Kulturstyrelsen, Marianne Rasmussen, kan indvie de nye informationsskilte og foretage en mere officiel åbning af centret.

Vi glæder os til at tage hul på de spændende og visionære opgaver, som ligger foran os i de kommende sæsoner.

Per Frederiksen
Bestyrelsesformand

Hvorfor slægtsforskning?

Hvad er slægtsforskning, og hvad er det, der driver så mange mennesker til at dyrke denne interesse?

At finde sine rødder, hvem ens forfædre var, og hvor og hvordan de har levet, er nogle af de spørgsmål, mange mennesker i vore dage stiller sig selv.

I ældre tid var det især adelen og præsterne, der havde styr på deres slægtshistorie, men i vore dage bliver det mere og mere populært at finde sin egen slægts historie.

I USA er slægtsforskning den hurtigst voksende hobby. Det er mennesker i alle aldre og fra alle samfundslag, der her melder sig, for uden forkundskaber kan det være meget svært på egen hånd at besøge vore arkiver. Lysten til at lave slægtsforskning vokser meget i disse år.

EDB og internet er heldigvis kommet ind i næsten alle danske hjem.

Slægtsforskningen har selvfølgelig også taget disse midler i brug. Der er virkelig mange store og nyttige hjemmesider, der kan hjælpe slægtsforskerne i deres søgning, men erstatte et arkivbesøg kan de aldrig.

Den helt specielle oplevelse og følelse, man får ved at sidde og lede i gamle arkivalier, og så se sin egen forfaders eller andens slægtnings navn stå på papiret, kan umuligt beskrives. Den skal opleves. En anden meget vigtig ting ved slægtsforskning er, at den binder familier og generationer sammen.

I vore dage mangler mange familier noget at være sammen om, og her er slægtsforskning helt speciel. De ældre har kendskab til personer, historie og har måske endda billeder af ældre slægtninge. De unge er med på alt med EDB mm., men alle oplysninger, der skal ind på computeren, skal først findes enten hos familie eller på arkiver, og her kan alle familiemedlemmer hjælpe hinanden. Det giver en samhørighed, som mange mangler i dag.

Jeg har gennem slægtsforskning fået kontakt med mange rare mennesker, som jeg nu udveksler oplysninger med, mennesker, som jeg ellers aldrig ville have mødt.

Der er her i Vesthimmerland dannet en slægtsforskerforening, som dækker hele Vesthimmerland.

Vi holder møder og foredrag løbende.

I løbet af et år vil der blive afholdt 6-10 medlemsmøder, 1 udflugt og 2-4 ture til Landsarkivet i Viborg.

Kontingentet er 200 kr. årligt. Det indebærer gratis adgang til alle møder og modtagelse af et lille hæfte, som hedder Slægten, to gange om året.

Medlemskab fås ved henvendelse til

Carsten Byrialsen e-mail:
cby2701@gmail.com eller

Lis Thomsen e-mail:
aage.lis.thomsen@gmail.com

Vores hjemmeside:
www.vesthimmerlandslægt.dk

Program for 2. halvår 2013

NYHED NYHED

Onsdag den 28/8 2013 kl. 14.00-17.00

Løgstør Lokalkarkiv

Torvegade 6, 9670 Løgstør

Netcafe for Slægtsforskere

(Medbring evt. computer)

Få hjælp til kildesøgning, pc-problemer, slægtsforskerprogram, internet søgning m.m.

Tirsdag den 3/9 2013 kl. 9.00

Tur til Landsarkivet i Viborg

Samkørsel forsøges så vidt muligt arrangeret. Oplys ved tilmelding om du er selvkører og hvor mange du har plads til i bilen, eller oplys om du ønsker kørelejlighed.

NYHED NYHED

Onsdag den 11/9 2013 kl. 14.00-17.00

Vesthimmerlands Museum skolestue/cafe
Søndergade 44 9600 Aars

(i kontorbygningen, der ligger mellem kommunens administrationsbygning og museumsbygningen)

Netcafe for Slægtsforskere (Medbring evt. computer)

Få hjælp til kildesøgning, pc-problemer, slægtsforskerprogram, internet søgning m.m.

Onsdag 18/9 2013 kl. 19.00

Farsø Skole, indgang fra hovedindgangen på C.R. Brixvej og oppe på 1. sal.

Emne: Medlemsmøde

Opdeling i grupper efter behov.

Diverse søgninger på nettet, gotisk skrift, hjælp til tydning af egne "fund" på AO (Arkivalier Online) eller ting på papir.

Onsdag den 9/10 2013 kl. 19.00

Foredrag på Vesthimmerlands Museum (lille sal), Søndergade 44, 9600 Aars.

Emne: **Lægdsruller**

v/ Jørgen Green

Onsdag den 23/10 2013 kl. 19.00

Løgstør Skole, Bøgevej 10, 9670 Løgstør

Medlemsmøde

Opdeling i grupper efter behov.

Diverse søgninger på nettet, gotisk skrift, hjælp til tydning af egne "fund" på AO eller ting på papir

Lørdag den 2/11 2013 kl. 9.00

Tur til Landsarkivet i Viborg

Samkørsel forsøges så vidt muligt arrangeret. Oplys ved tilmelding om du er selvkører og hvor mange du har plads til i bilen, eller oplys om du ønsker kørelejlighed.

Onsdag 13/11 2013 kl. 19.00

Farsø Skole, indgang fra hovedindgangen på C.R. Brixvej og oppe på 1. sal.

Emne: **Legacy v/ Ole Jensen**

Family Tree Maker v/ Arne Møller

Brother's Keeper v/ Erik Stagsted

Derefter går vi i grupper og arbejder med: Diverse søgninger på nettet, gotisk skrift, hjælp til tydning af egne "fund" på AO eller ting på papir.

Onsdag den 27/11 2013 kl. 19.00

Foredrag på Vesthimmerlands Museum (lille sal), Søndergade 44, 9600 Aars.

Emne:

Slægtsforskning uden kirkebøger

v/ Erik Kann

Man medbringer selv kaffe og brød til møderne.

HUSK HUSK HUSK HUSK HUSK!!!

Tilmelding til alle arrangementer senest dagen før til en af nedennævnte:

Amor Amorsen, Løgstør, tlf. 98 673287,
mail: amor@amorsen.dk

Bente Pedersen, Farsø, tlf. 6092 3806,
mail: vi.be@privat.dk

Bodil Klitgaard, Farsø, tlf. 6126 1465,
mail: bodil461@hotmail.com

Oplys ved tilmelding om du er selvkører og hvor mange du har plads til i bilen - eller om du ønsker kørelejlighed

Kontingent 200 kr.

Vesthimmerlands Museumsforening

En støtteforening for Vesthimmerlands Museum. Den yder årlige tilskud til museets drift. Foreningen arrangerer foredrag og ekskursioner mv. om egnens historie fra oldtid til nutid.

Medlemskabet giver gratis adgang til alle museets udstillinger - også kunst-udstillinger - og rabat ved deltagelse i arrangementer. Medlemmerne holdes orienteret gennem dette medlemsblad, der udkommer to gange om året. Og ikke mindst – medlemmerne får årbogen fra Vesthimmerlands Museum og Lokalhistorisk Forening gratis, hvis man selv henter den på museet.

Medlemskontingent:

Personligt:	100,00 kr.
Husstand:	150,00 kr.
Virksomhed:	400,00 kr.

Henvendelse om medlemskab til kassereren, formanden eller i receptionen på museet.

Kontingent kan betales i receptionen og medlemskort udstedes.

Medlemmer, der benytter netbank eller girokort til indbetaling, kan - hvis de sender frankeret svarkuvert til kassereren - få tilsendt medlemskort, eller ved oplysning af mailadresse, få tilsendt medlemskort på mail.

Foreningens kontonummer er:
9217 - 0001544411

Loaklhistorisk arkiv

Aars Lokalhistorisk Arkiv findes i kælderen i 1935-bygningen.

Bestyrelsen

Formand:

Hardy Jensen tlf. 29 62 02 24
hardyjensen@email.dk

Næstformand og sekretær:

Jan Hansen tlf. 98 37 87 06
meldgaardhansen@hotmail.com

Kasserer:

Sonja Marcussen tlf. 98 66 12 57
sonja.k.marcussen@gmail.com

Bestyrelsesmedlemmer:

Ulla Østerbye
ulla.oesterbye@gmail.com

Jens Bøckhaus
jensboeckhaus@gmail.com

Gerfried Langer
gerfried.langer@gmail.com

Egon Jensen
jensen.hornum@gmail.com

Det elektroniske nyhedsbrev

Det elektroniske nyhedsbrev fra Vesthimmerlands Museum når ud til flere og flere. Nyhedsbrevet udsendes en gang månedligt og beretter om helt aktuelle ting fra museet og foreningen. Det er en rigtig fin måde at følge med i de mange aktiviteter på museet, som udgravninger, formidlingsarbejdet og helt "varmt" - det igangværende politiske arbejde med den nye museumslov.

Hvis du ikke allerede er tilmeldt, så send endelig en e-mail til Annie og bed hende sætte dig på listen:

an@vmus.dk

FIRMAMEDLEMSKAB

Vi er meget glade for, at en række lokale virksomheder støtter museumsforeningen med et firmamedlemskab, som giver firmaet mulighed for en gratis rundvisning på museet for deres medarbejdere. Det muliggør også udgivelsen af dette medlemsblad uden annoncer.

Derfor opfordrer vi til at støtte følgende virksomheder:

AARS AVIS, Himmerlandsgade 150, Aars

VINTORVET v/ Thomas Skriver, Himmerlandsgade 48, Aars

AARS FARVEHANDEL ApS, Himmerlandsgade 88, Aars

SPAR NORD, Himmerlandsgade 70, Aars

HINRICHSEN ApS. GULD - SØLV - URE - OPTIK,
Himmerlandsgade 58, Aars

NCO BYG A/S, Vestvej 5, Aars

DATHOPRINT ApS v/Kasper Dahl, Industrvej 93, Aars

EXPERT v/Jesper Nielsen, Himmerlandsgade 57, Aars

SPAREKASSEN HIMMERLAND, Markedsvej 5-7, Aars

ARKITEKTFIRMAET, Oustrupvej 28, Aars

TURBOVEX A/S, Industrivej 45, Aars

STUBBERUP A/S, Industrivej 91, Aars

DANSKE ANDELSKASSERS BANK A/S
Kimbregården, Søndergade 22, 9600 Aars

ADVOKATFIRMAET BINDSLEV & KJELDSEN ApS
Himmerlandsgade 109, 9600 Aars

BOG OG KONTOR, Søndergade 31D, 9600 Aars

